

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Monikielisen kielikasvatuksen polku päiväkodista perusopetuksen päättövaiheeseen

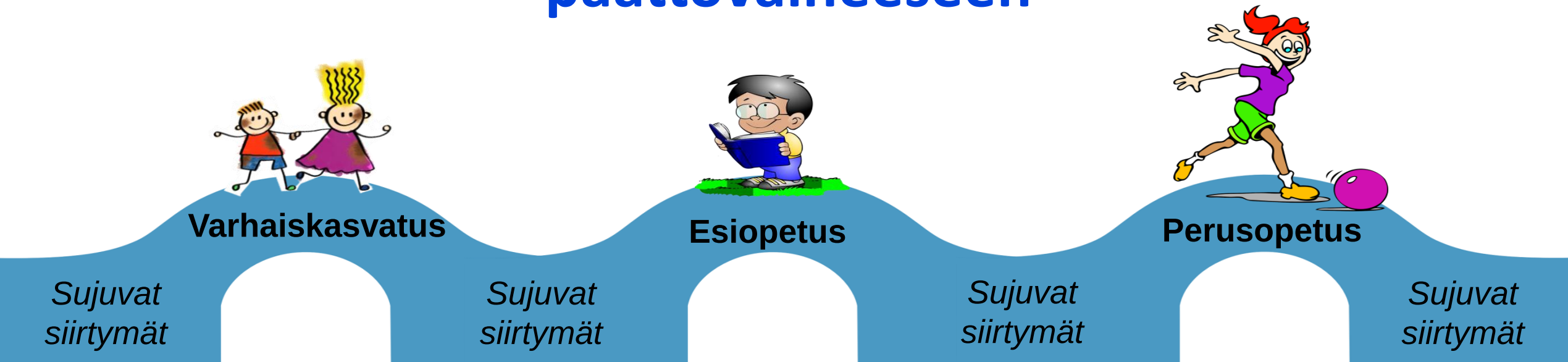
Kati Costiander, erityisasiantuntija
Annamari Kajasto, opetusneuvos

Opetushallitus, Monitoimitila

10.2.2017

Monikielisen kielikasvatuksen polku päiväkodista (varhaiskasvatuksesta) perusopetuksen päättövaiheeseen

- Tavoitteena eheä oppimisen polku = elinikäisen oppimisen polun alku

Kaksikielinen opetus (OPS2014)

Laajamittainen kaksikielinen opetus

Suppeampi kaksikielinen opetus

Kotimaisten kielten varhainen
täydellinen kielikylpy
(100%-50%)

Muu
laajamittainen
kaksikielinen
opetus
(väh. 25%)

Kielirikasteinen
opetus
(alle 25%)

Kielipesä
(varhaiskasvatus)

Oma kielellinen ja kulttuurinen identiteetti

- Mieti hetki itseksesi omaa kielellistä ja kulttuurista identiteettiäsi. Mistä se koostuu?

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Varhaiskasvatuksen rooli lapsen kielipolun avaajana

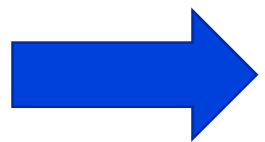
Erityisasiantuntija Kati Costiander

Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia näkökulmia

Varhaiskasvatustaki 2 a §

6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa

Kieleen ja kulttuuriin liittyvät näkökohdat koskevat jokaista varhaiskasvatukseen osallistuvaa lasta.

Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia näkökulmia

- Kieli- ja kulttuuritietoisessa varhaiskasvatuksessa kielet, kulttuurit ja katsomukset nivoutuvat osaksi varhaiskasvatuksen kokonaisuutta.
- Varhaiskasvatusta annetaan lapsen äidinkielenä olevalla suomen, ruotsin tai saamen kielellä.
- Kaksi-, vieras- ja monikielisyys.
- Saame, romani, viittomakieli.
- Yhteistyön, kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon merkitys.

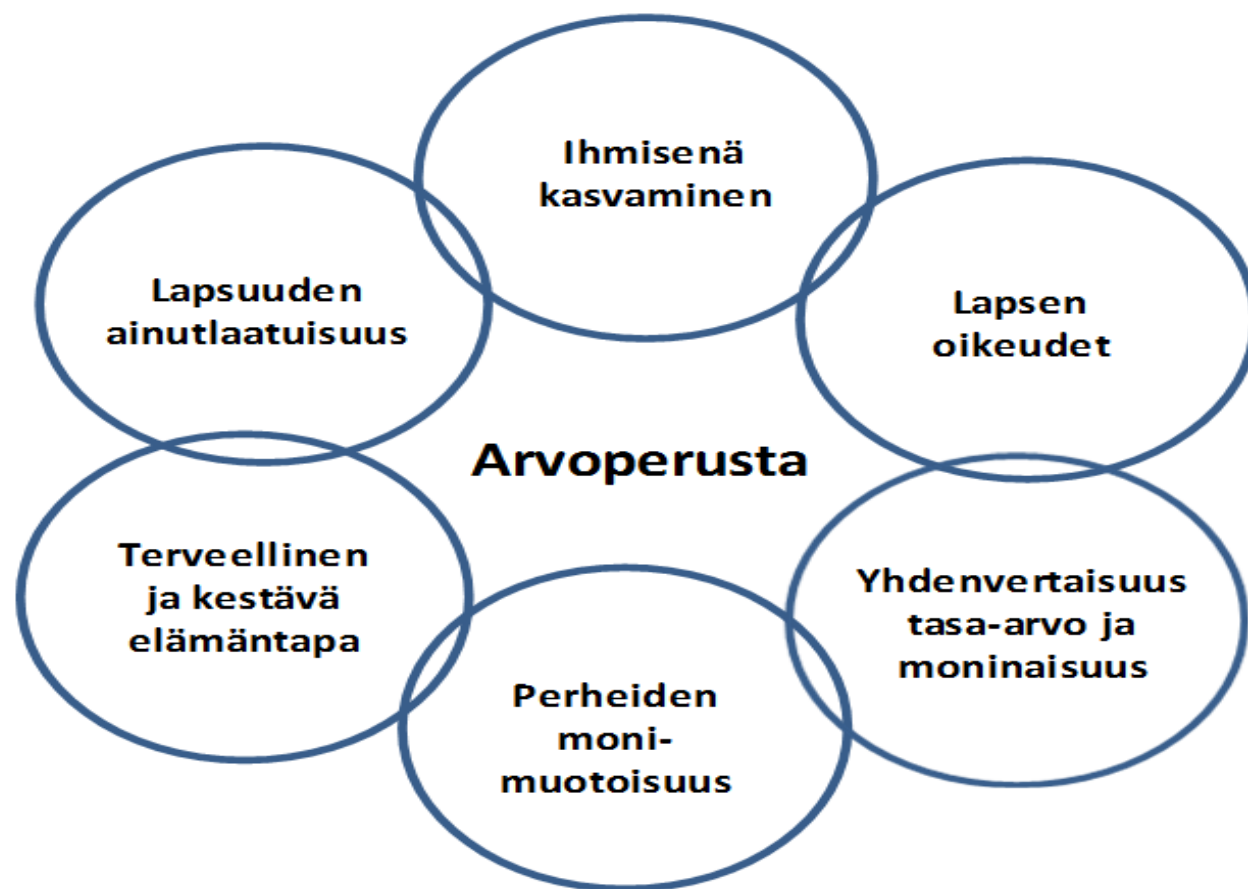
Varhaiskasvatuksen ominaispiirteet

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan viitekehys

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

YLEISPERIAATTEET

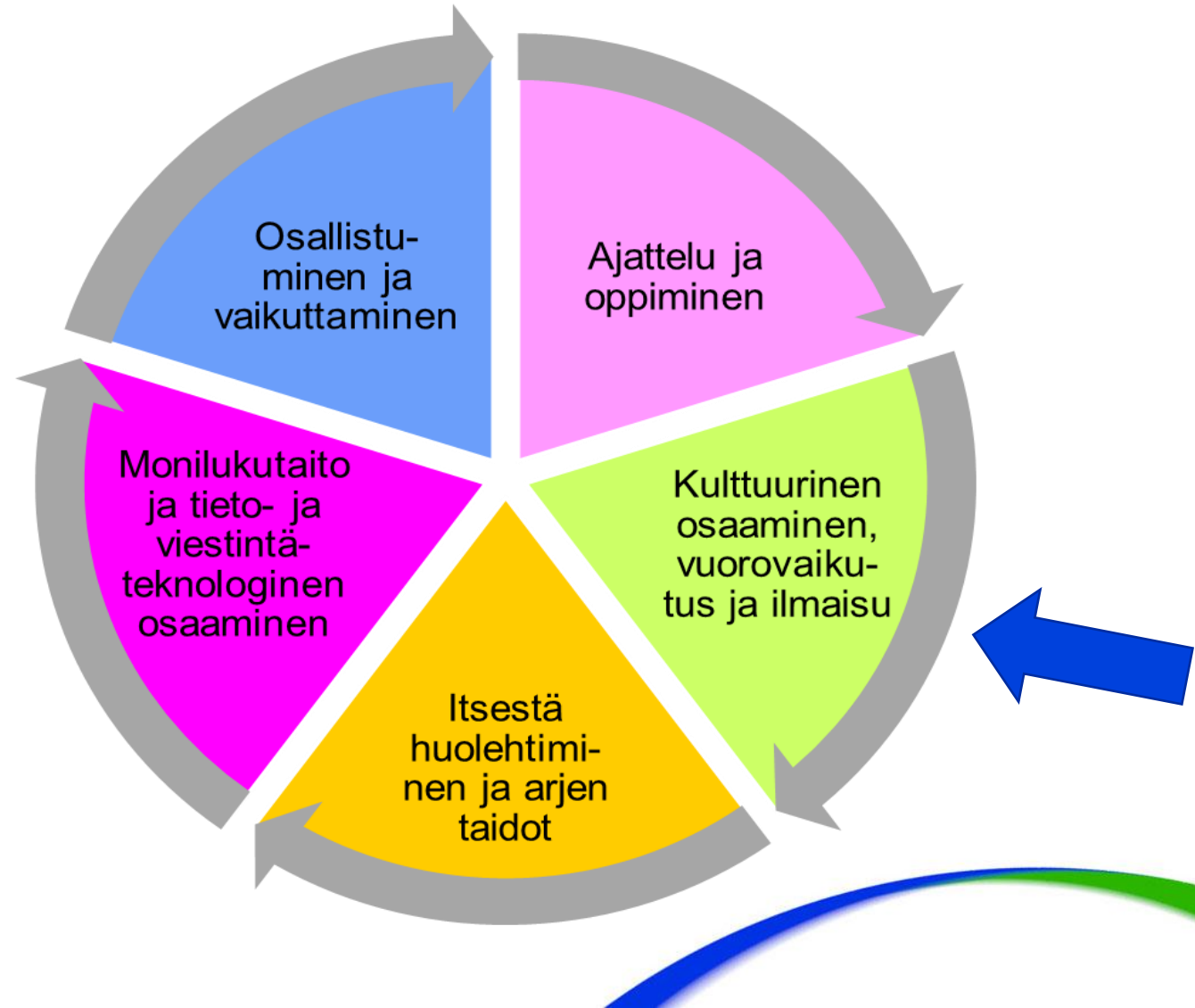
- lapsen edun ensisijaisuus
- lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun
- lapsen mielipiteen huomioon ottaminen
- yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus
- lapsen syrjintäkielto

Uudistuvat käsitteet

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2003	Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016
Arvopohja	Arvoperusta
Kasvatuspäämäärät	Laaja-alainen osaaminen
Lapselle ominainen tapa toimia	Oppimiskäsitys ja monipuoliset työtavat
Toimintakulttuuri	Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet
Kasvatuskumppanuus	Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö
Varhaiskasvatusympäristö	Oppimisympäristö
Orientaatiot	Oppimisen alueet
Kielellinen tietoisuus	Kielitietoisuus
Erityinen tuki varhaiskasvatuksessa	Kehityksen ja oppimisen tuki
Monikulttuurisuus	Kulttuurinen moninaisuus
Moniammatillinen yhteistyö ja verkostoyhteistyö	Monialainen yhteistyö

Laaja-alainen osaaminen varhaiskasvatuksessa

- Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostama kokonaisuutta
- Siihen kuuluu myös kyky käyttää tietoja ja taitoja tilanteen edellyttämällä tavalla

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kulttuurista osaamista sekä heidän vuorovaikutus- ja ilmaisutaitojaan.

MIKSI?

- Lapset kasvavat kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaisessa maailmassa
- Tarvitaan sosiaalisia ja vuorovaikutustaitoja sekä kulttuurista osaamista

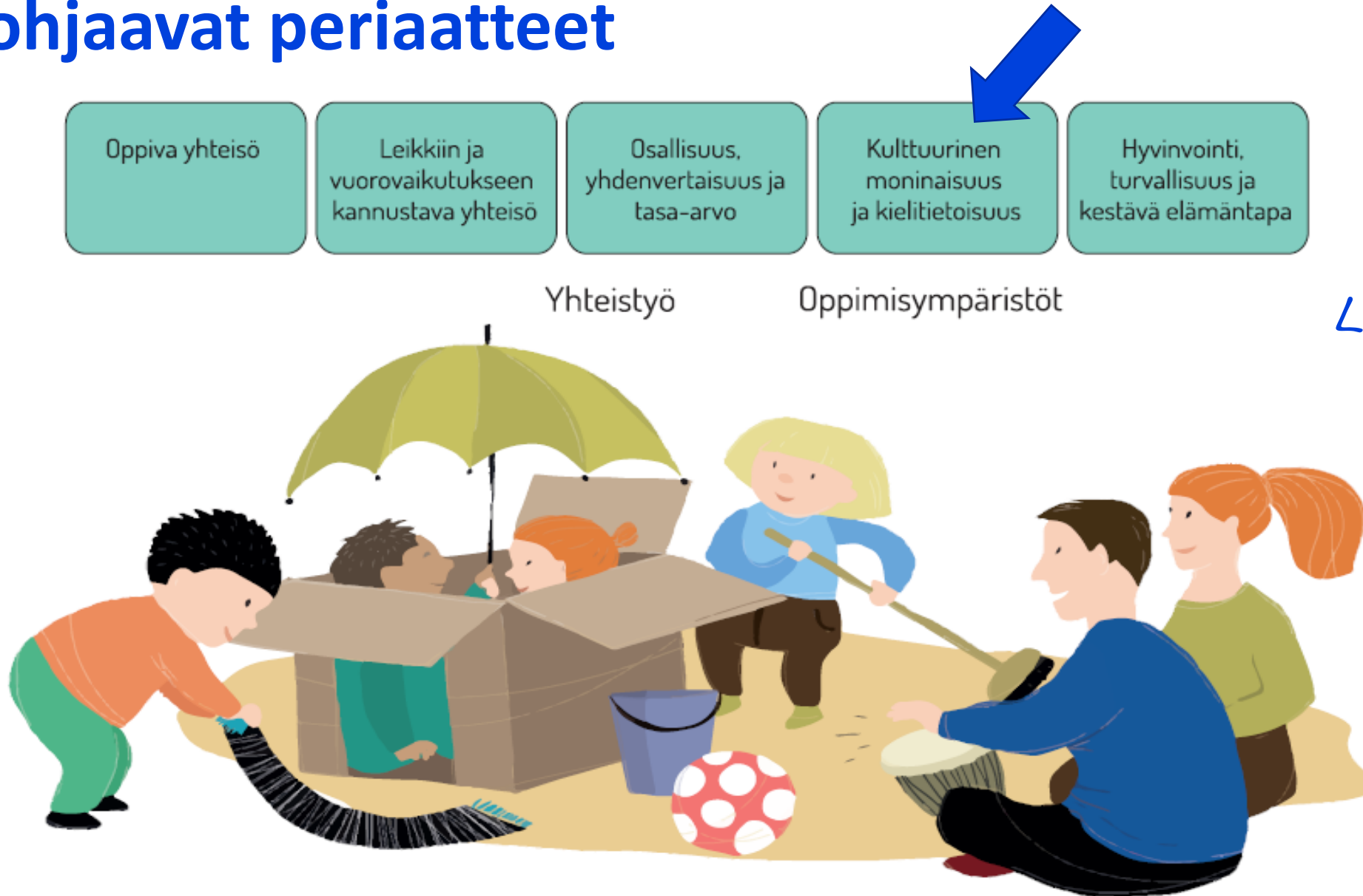
MITÄ?

- Taitoa kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä sekä reflektoida omia arvoja ja asenteita.
- Taitoa olla vuorovaikutuksessa ja ilmaista itseään erilaisissa tilanteissa.
- Oman ja muiden kulttuurisen ja katsomuksellisen taustan ymmärrystä ja kunnioittamista.

MITEN?

- Tutustutaan toisiin ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin.
- Henkilöstö toimii vuorovaikutuksen mallina.
- Harjoitellaan toisten ihmisten asemaan asettumista sekä ristiriitatilanteiden selvittämistä.
- Esim. leikit, ruokailuhetket, juhlat tarjoavat mahdollisuuksia jakaa kokemuksia erilaisista perinteistä ja tavoista.

Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria ohjaavat periaatteet

Johtajuus
Henkilöstö
Koko yhteisö
Lähiympäristö

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Miksi?

- Varhaiskasvatus on osa kulttuurisesti muuntuvaa ja monimuotoista yhteiskuntaa.
- Oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen.
- Kulttuurisesti kestävän kehityksen edistäminen.

Miten?

- Vahvistetaan taitoa nähdä ja ymmärtää asioita sekä asettua toisen asemaan.
- Tiedostetaan, että kielet ovat läsnä jatkuvasti ja kaikkialla.
- Ymmärretään kielen keskeinen merkitys lasten kehityksessä ja oppimisessa.
- Tehdään monikielisyys näkyväksi.
- Kiinnitetään huomiota omaan kielenkäyttöön.
- Rohkaistaan lapsia käyttämään kieltä monipuolisesti.
- Annetaan aikaa ja mahdollisuuksia vaihteleviin kielenkäytön tilanteisiin.

Oppimisen alueet

Kielten rikas
maailma

- Kielelliset taidot ja valmiudet
- Kielelliset identiteetit

Ilmaisun
monet muodot

- Musiikillinen
- Kuvallinen
- Sanallinen
- Kehollinen

Minä ja
meidän yhteisömme

- Eettinen ajattelu
- Katsomuskasvatus
- Lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus
- Mediakasvatus

Tutkin ja
toimin
ympäristössäni

- Matemaattinen ajattelu
- Ympäristökasvatus
- Teknologiasvatus

Kasvan,
liikun
ja kehityn

- Liikkuminen
- Ruokakasvatus
- Terveys ja turvallisuus

Kielten rikas maailma

VARHAISKASVATUKSEN TEHTÄVÄ ON:

- Vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä.
- Vahvistaa uteliaisuutta ja kiinnostusta kieliin, teksteihin ja kulttuureihin.

AIHETTA LÄHESTYTÄÄN SEURAAVISTA NÄKÖKULMISTA:

- Kielelliset ympäristöt.
- Kielen kehityksen eri vaiheet eri osa-alueilla.
- Vaikuttaminen, osallisuus ja aktiivinen toimijuus.
- Yhteistyö huoltajien kanssa.
- Kannustava ja johdonmukainen palaute.

ABC

Lasten kielen kehityksen keskeiset osa-alueet varhaiskasvatuksessa

Vuorovaikutus-
taidot

Kielen
ymmärtämisen
taidot

Puheen
tuottamisen
taidot

Kielen
käyttötaidot

Kielellinen
muisti ja
sanavaranto

Kieli-
tietoisuus

Kehittyvät kielelliset identiteetit

Kielten rikas maailma

TAVOITTEENA	MITEN
Vuorovaikutustaidot: Lapset tulevat kuulluksi ja heidän aloitteisiinsa vastataan.	Sensitiivisyys ja reagointi myös lasten non-verbaaleihin viesteihin. Lapsia kannustetaan kommunikointiin ja puhumaan.
Kielen ymmärtämistaidot	Kielellinen mallintaminen, toiminnan sanallistaminen ja keskusteleminen.
Puheen tuottamisen taidot	Lapsia rohkaistaan puhumaan eri tilanteissa sekä aikuisten että toisten lasten kanssa. Kiinnitetään huomiota äänensävyihin ja –painoihin.
Kielen käyttötaidot: Tilannetietoisien kielen käytön vahvistuminen.	Harjoitellaan tilannetietoista kielen käyttöä; kertomista, selittämistä ja puheen vuorottelua. Tutustaan erilaisiin teksteihin ja kirjallisuuteen.
Kielellisen muistin ja sanavarannon laajeneminen; kielellinen ilmaisu monipuolistuu.	Käytetään loruja, laululeikkejä, kielellä leikittelyä, nimeämistä ja kuvaavia sanoja. Keskustelu, lukeminen ja tarinoiden kerronta.
Kielitietoisuuden kehittyminen; tietoisuus kielen rakenteellisista ja kielen merkitykseen liittyvistä seikoista.	Eri kielten havainnointi ja tutkiminen. Lapsia rohkaistaan kirjoittamaan ja lukemaan leikillisesti.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Monikielisen kielikasvatuksen polku esiopetuksesta perusopetuksen päättövaiheeseen

Annamari Kajasto, opetusneuvos

**Miten kohti monikielistä
kielikasvatusta?**

1. Monikielisyys koulun arjessa

Suomi ja maailma kulttuurisesti
monimuotoinen

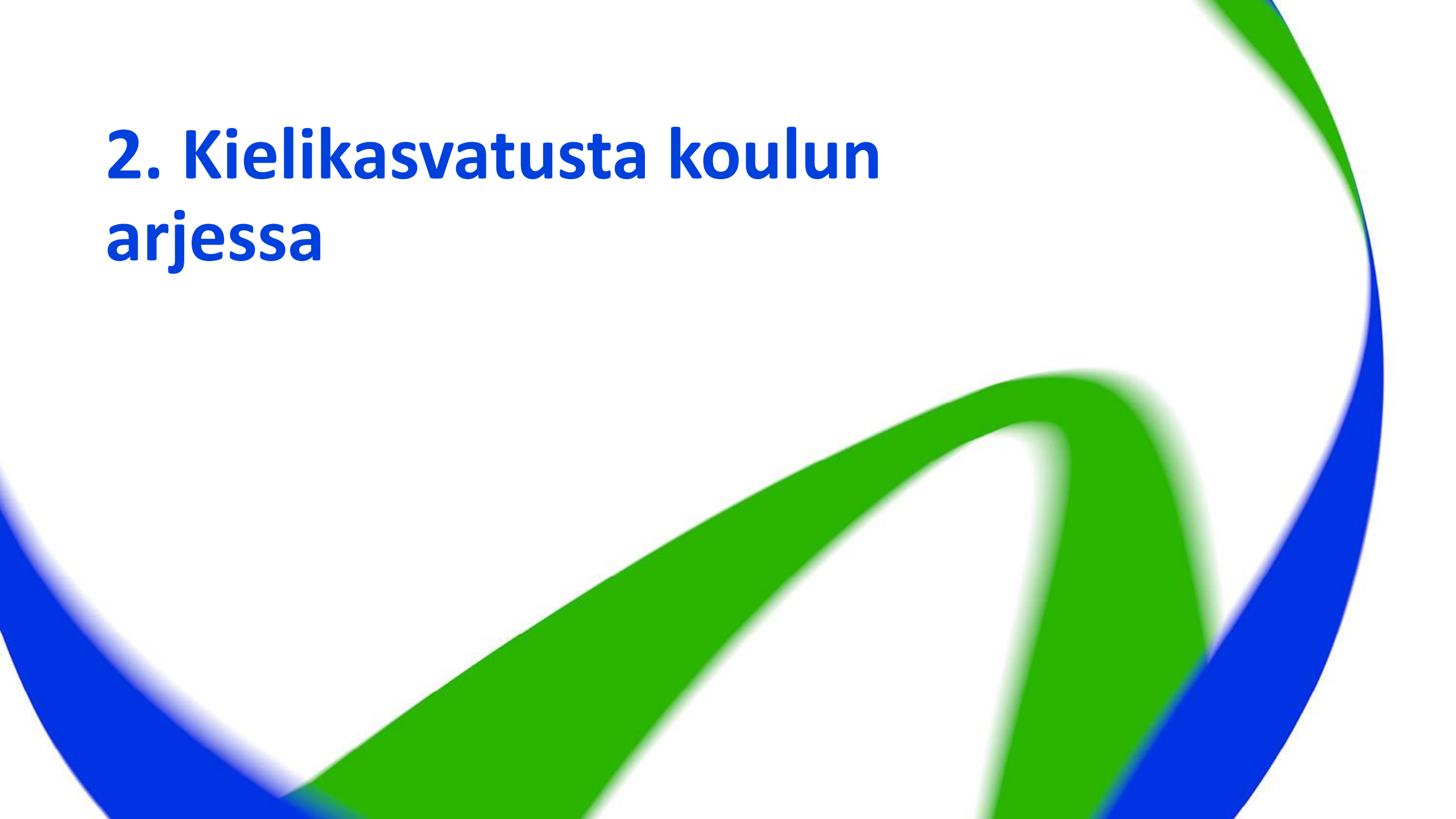
Omat äidinkielet ja oppilasmäärät (12 kärki)

äidinkieli	2013	2014	2015
venäjä	4551	4746	4810
somali	2084	2290	2288
arabia	1319	1434	1426
viro	1088	1214	1183
albania	803	849	874
englanti	535	591	621
vietnam	513	494	617
kurdi	427	471	466
kiina	388	482	455
persia	259	426	372
espanja	289	399	371
thai	315	287	273

Kasvu monikielisyyteen - lapsi ja nuori elää monikielistä arkea

- **puhuu ”mielen kieltä”**: omaa äidinkieltä, kotikieltä, Koulussa ”tunnistetaan, että oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin on perusoikeus.” (OPS2014)
- **opiskelee vieraita kieliä**: englanti, espanja, ranska, ruotsi, saksa, suomi, venäjä, kiina
- **opiskelee vieraalla kielellä**: suomi, englanti, ruotsi, ranska, saksa, venäjä, kiina
- **opiskelee omaa äidinkieltä**: viro, somali, venäjä, farsi, thai...
- **kuulee, näkee eri kieliä koulussa, vapaa-ajalla**: koulun henkilökunta, kaverit, media, sosiaalinen media, jonot, pelit, bussit jne.

2. Kielikasvatusta koulun arjessa

Mitä on kielikasvatus? (Kohonen 2005, 2008, 2009)

”... oppilaalle merkityksellistä kielen oppimista, joka koskettaa hänen koko olemustaan ja persoonaansa koskevaa kasvua ihmisenä, kielenkäyttäjänä ja yhteisön jäsenenä.”

Kielikasvatus – OPS2014 (1)

- Tausta-ajatus: kielitaidon kehittyminen alkaa varhaislapsuudessa ja jatkuu elinikäisenä prosessina
- Tavoitteena monikielinen kompetenssi
 - kehittyy kotona, koulussa ja vapaa-ajalla
 - koostuu äidinkielten ja muiden kielten sekä niiden murteiden eritasoisista taidoista
- Kieltenopetuksen lähtökohtana on kielen käyttö eri tilanteissa
- Kieltenopetus vahvistaa oppilaan kielitietoisuutta, eri kielten rinnakkaista käyttöä ja monilukutaidon kehittymistä

Kielikasvatus – OPS2014 (2)

Oppilas oppii

- tekemään havaintoja erikielisistä teksteistä ja vuorovaikutuksen käytänteistä
- käyttämään kielitiedon käsitteitä tekstien tulkinnessa
- hyödyntämään erilaisia tapoja oppia kieliä

Oppilasta ohjataan

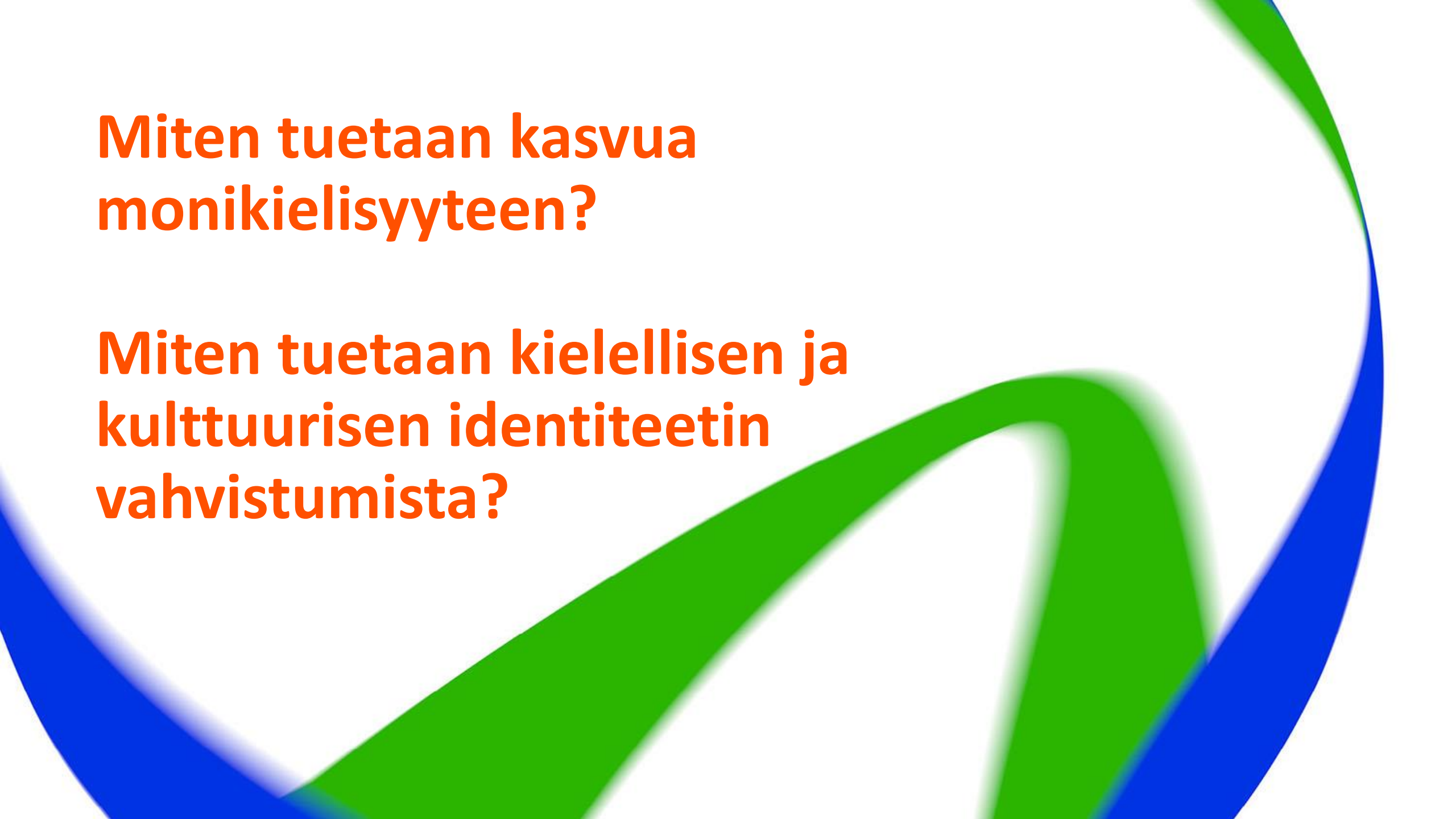
- lukemaan kielitaidolleen sopivia tekstejä
- tiedostamaan sekä omaa että muiden kielellisten ja kulttuuristen identiteettien monikerroksisuutta. Myös vähemmistökielten ja uhanalaisten kielten merkitys tuodaan esiin opetuksessa
- hankkimaan opiskelussa tarvittavaa tietoa eri kielillä

Kielikasvatus – OPS2014 (3)

- Opetus
 - tukee oppilaan monikielisyyttä hyödyntämällä kaikkia, myös oppilaan vapaa-ajalla käyttämiä kieliä
 - vahvistaa oppilaan luottamusta omiin kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää vähäistäkin kielitaitoaan rohkeasti
- kielikasvatus edellyttää eri kieliaineiden yhteistyötä
- oppilas käyttää eri kielten taitoaan kaiken oppimisen tukena

Kieli koulun ytimessä – näkökulmia kielikasvatukseen, Opetushallituksen verkkojulkaisu (2016)

<http://live.grano.fi/tuotanto/o/opetushallitus/>

**Miten tuetaan kasvua
monikielisyyteen?**

**Miten tuetaan kielellisen ja
kulttuurisen identiteetin
vahvistumista?**

Oppimiskokonaisuudet (ESIOPS2014)

1. Ilmaisun monet muodot: musiikki, kuvataide, käsityöt, suullinen ja kehollinen ilmaisu – tuodaan esille kulttuurista monimuotoisuutta ja iloitaan siitä
- 2. Kielen rikas maailma**
3. Minä ja meidän yhteisömme
4. Tutkin ja toimin ympäristössäni
5. Kasvan ja kehityn

Kielen rikas maailma esiopetuksessa, 1 (ESIOPS2014)

- kielestä yhä vahvemmin ajattelun, ilmaisun vuorovaikutuksen väline (arjen jäsentäminen, maailmankuvan rakentaminen)
- tehtävä tukea lasten kielellisten taitojen kehitystä
- vahvistaa lasten uteliaisuutta puhuttua kieltä sekä kirjoittamista, lukemista kohtaan
- lasten kielellisen ja kulttuurien taustan monimuotoisuus tunnistetaan, sitä kunnioitetaan ja sen jatkuvuutta tuetaan
- eri kielten havainnointi tukee kielitietoisuutta, kulttuurista osaamista ja vuorovaikutuksen kehittymistä
- vahvistaa kiinnostusta kieliin ja kulttuureihin

Kielen rikas maailma, 2 (ESIOPS2014)

Miten tuetaan lasten kielitietoisuuden ja oman kielellisen ja kulttuurisen identiteetin kehittymistä?

- tuetaan lasten kielellisiä valmiuksia havainnoimalla eri kieliä
- tarkastellaan lapsiryhmässä ja lähiympäristössä puhuttuja kieliä
- autetaan havaitsemaan ympäröivän maailman kielellinen ja kulttuurinen rikkaus ja kiinnostavuus

Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä (ESIOPS2014)

- lasten vaihtelevat kielelliset ja kulttuuriset taustat ja valmiudet otetaan huomioon
- tavoitteena
 - tukea jokaisen lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteettien kasvua, itsetunnon kehittymistä
 - opettaa lapsia kunnioittamaan eri kieliä ja kulttuureja
- erityisenä tavoitteena
 - tukea kaksi- ja monikielisten lasten eri kielten taitoa

Laaja-alainen osaaminen

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Esiopetus

- Vuorovaikutustaidot, kyky ilmaista itseään, ymmärtää muita -> tärkeitä yksilön toimintakyvylle, hyvinvoinnille
- Taito kuunnella, tunnistaa, ymmärtää eri näkemyksiä -> hyvää vuorovaikutusta ja kulttuurista osaamista
- Lapsia rohkaistaan tutustumaan toisiin ihmisiin, toimimaan heidän kanssaan
- Tutustutaan lähiympäristön kulttuuriseen monimuotoisuuteen
- Lapsia ohjataan arvostamaan omaa ja toisten perheiden tapoja, perinteitä

Perusopetus

- ?

Laaja-alainen osaaminen (OPS2014)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (1)

- oppilaat kasvavat maailmaan, joka on kulttuurisesti, kielellisesti, uskonnollisesti ja katsomuksellisesti moninainen
- kulttuurisesti kestävä elämäntapa ja monimuotoisessa ympäristössä toimiminen edellyttävät
 - ihmisoikeuksien kunnioittamiselle perustuvaa kulttuurista osaamista
 - arvostavan vuorovaikutuksen taitoja
 - keinoja ilmaista itseään ja näkemyksiään

Laaja-alainen osaaminen (OPS2014)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (2)

Oppilaita ohjataan

- ympäristön kulttuuristen merkitysten tunnistamiseen ja arvostamiseen sekä oman kulttuuri-identiteetin ja myönteisen ympäristösuhteen rakentamiseen
- näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana

Oppilaat oppivat

- tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä omia sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan

Laaja-alainen osaaminen (OPS2014)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (3)

Oppilaat oppivat

- havaitsemaan kulttuurisia erityispiirteitä ja toimimaan joustavasti eri ympäristöissä
- välittämään, muokkaamaan ja luomaan kulttuuria ja perinteitä sekä huomaamaan niiden merkityksen hyvinvoinnille

Oppilaita

- kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä ja noudattamaan hyviä tapoja

Laaja-alainen osaaminen (OPS2014)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (4)

- oppilaat kehittävät sosiaalisia taitojaan, oppivat ilmaisemaan itseään eri tavoin ja esiintymään eri tilanteissa
- opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi sekä äidinkielellään että muilla kielillä.
- oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukseen ja itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla.

Laaja-alainen osaaminen (OPS2014)

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (5)

- koulutyöhön sisällytetään runsaasti tilaisuuksia harjaantua esittämään mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan eettisesti
- oppilaita ohjataan asettumaan toisten asemaan, tarkastelemaan tilanteita eri näkökulmista
- edistetään ihmisoikeuksien, lapsen oikeuksien tuntemista, arvostamista ja niiden mukaista toimintaa
- kunnioitusta, luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan vahvistetaan kaikessa toiminnassa myös kansainvälistä yhteistyötä tehden

Toimintakulttuuri

Esiopetus

- toiminnassa näkyvät lapsiryhmässä edustettuina olevat kielet, kulttuurit, uskomukset, katsomukset
- lapsia ohjataan ottamaan muut huomioon, kunnioittamaan toisten yksilöllisyyttä → luodaan pohjaa monimuotoisessa yhteiskunnassa toimimiselle
- leikki → kulttuuri-identiteetin muodostuminen
- keskinäinen kunnioitus, huolenpito

Perusopetus

- kulttuurinen moninaisuus
- kielitietoisuus
- monikielisyys

Kulttuurinen moninaisuus (1), OPS2014

- koulu oppivana yhteisönä osa kulttuurisesti muuntuvaa ja monimuotoista yhteiskuntaa, jossa paikallinen ja globaali limittyvät
- erilaiset identiteetit, kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain, ovat vuorovaikutuksessa keskenään
- oppivassa yhteisössä kotikansainvälisyys tärkeä voimavara
- yhteisössä tunnistetaan, että oikeus omaan kieleen ja kulttuuriin on perusoikeus
- tutustutaan kulttuuritraditioihin
- erilaisista ajattelu- ja toimintatavoista keskustellaan rakentavasti ja luodaan uusia tapoja toimia yhdessä

Kulttuurinen moninaisuus (2), OPS2014

- yhteisö
 - arvostaa ja hyödyntää maan kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä sekä omaa ja ympäristön kielellistä kulttuurista, uskonnollista, katsomuksellista monimuotoisuutta
 - tuo esiin saamelaiskulttuurin, eri vähemmistöjen merkityksen Suomessa
 - kehittää yksilöiden, ryhmien välistä ymmärrystä, kunnioitusta, vastuullista toimintaa

Kielitietoisuus, OPS2014

- jokaisella oppiaineella on oma kielensä, tekstikäytäntönsä ja käsitteistönsä.
- eri tiedonalojen kielet ja symbolijärjestelmät avaavat samaan ilmiöön eri näkökulmia.
- opetuksessa edetään arkikielestä käsitteellisen ajattelun kieleen.
- kielitietoisessa koulussa jokainen aikuinen on kielellinen malli ja myös opettamansa oppiaineen kielen opettaja.

Monikielisyys, OPS2014

- yksi kulttuurisen moninaisuuden ilmentymä
- jokainen yhteisö ja yhteisön jäsen on monikielinen.
- kielitietoisessa yhteisössä
 - keskustellaan kieliin ja kieliyhteisöihin kohdistuvista asenteista
 - ymmärretään kielen keskeinen merkityksen oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa.
- eri kielten käyttö rinnakkain koulun arjessa nähdään luontevana ja kieliä arvostetaan

”On tärkeää, että lapset, joiden äidinkieli on muu kuin esiopetuksen kieli, saavat vahvan tuen opetuskielen taidon kehittymiselle ja samalla kokemuksia, että heidän kotona puhumansa kieli on tärkeä ja arvokas.”

-> vahva tuki myös kohdekielen taidon kehittymiselle varhaiskasvatuksesta perusopetukseen

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014, s. 33

Kiitos mielenkiinnosta!

Kysyttävää varhaiskasvatuksesta,
esiopetuksesta tai perusopetuksesta?
Ole yhteydessä!

kati.costiander@oph.fi

pia.kola-torvinen@oph.fi

kirsi.tarkka@oph.fi

arja-sisko.holappa@oph.fi

annamari.kajasto@oph.fi

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Työpaja B

**Mitä on kaksikielisessä opetuksessa
tavoiteltava kielitaito?
Miten sitä arvioidaan?**

Mitkä ovat oppilaaksi oton perusteet?

Annamari Kajasto, pj., opetusneuvos
Miika Katajamäki, opettaja, koordinaattori, FISTA, Tampereen
kaupunki

10.2.2017

Työpajan sisältö

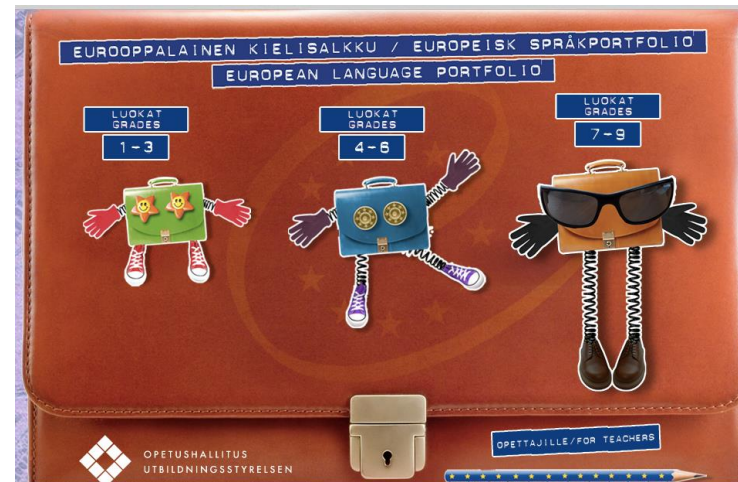
- klo 12.45 Tutustumista, lyhyt esittelykierros
- Klo 12.50 Alustukset, Annamari Kajasto ja Miika Katajamäki
- Klo 13.05 Työpajatyöskentelyä 3-4 hengen ryhmissä, Padlet
- Klo 13.45 Ryhmätöiden purku
- Klo 14.00 Kahvit Monikäyttötilan aula, 1. krs
- Klo 14.15 Yhteinen työskentely jatkuu ohjelman mukaan, Monikäyttötila, 1. krs

**Mitä on kaksikielisessä
opetuksessa tavoiteltava
kielitaito?
Miten sitä arvioidaan?**

Sisältö

1. Kaksikielinen opetus - määritelmiä
2. Opetus- ja kohdekielen tavoiteltava kielitaito
3. Kohde-, kielikylpy- ja opetuskielen arviointi
4. Eurooppalainen kielisalkku

Kaksikielinen opetus (OPS2014)

Laajamittainen kaksikielinen opetus

Kotimaisten kielten varhainen
täydellinen kielikylpy
(100%-50%)

Muu
laajamittainen
kaksikielinen
opetus
(väh. 25%)

Suppeampi kaksikielinen opetus

Kielirikasteinen
opetus
(alle 25%)

Kielipesä
(varhaiskasvatus)

Opetus- ja kohdekielen tavoiteltava kielitaito, OPS2014

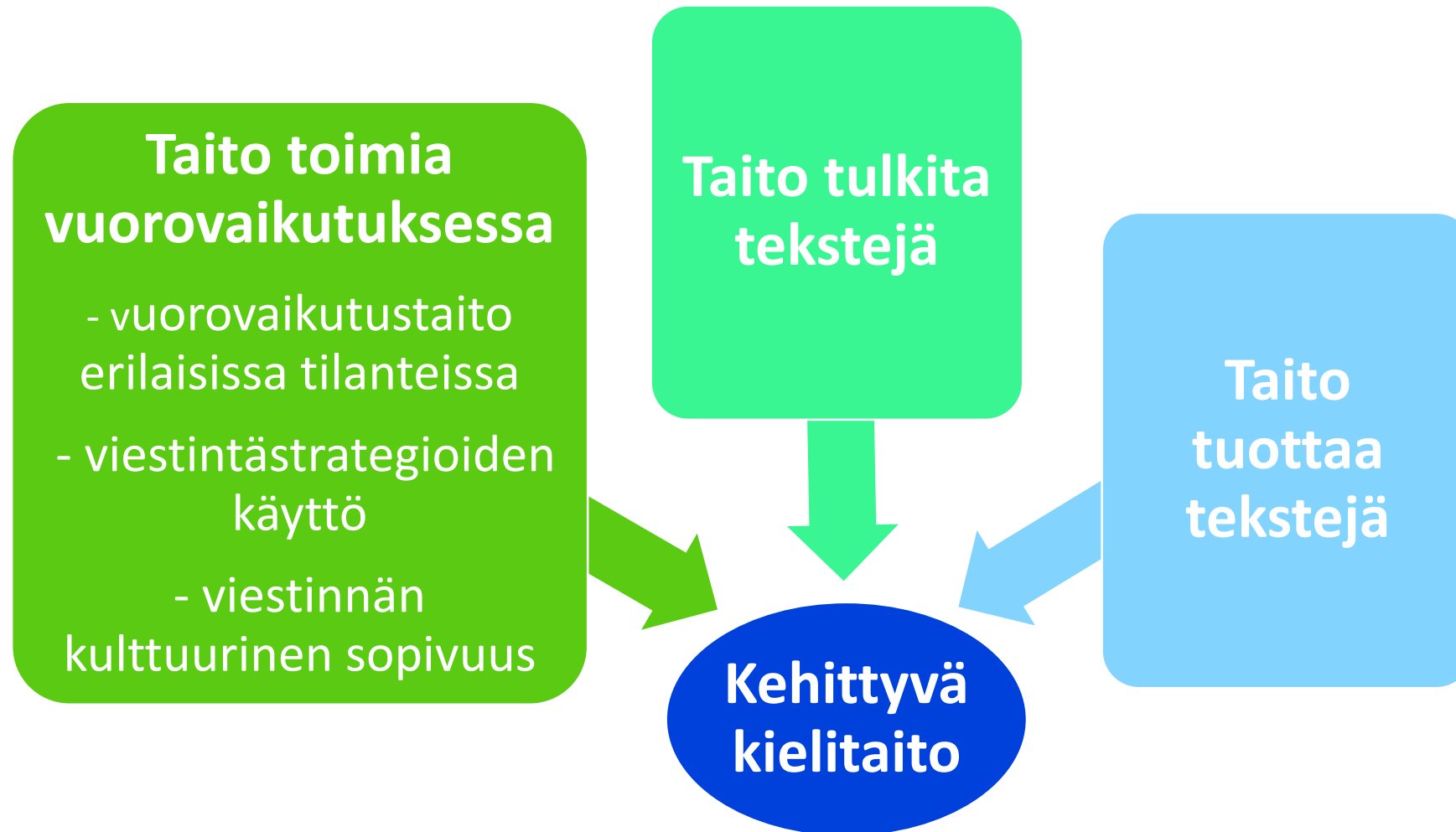
- pyritään saavuttamaan hyvä, monipuolinen kielitaito koulun tarjoamassa autenttisessa kielenkäyttöympäristössä
- tavoitteina perustan luominen
 - elinikäiselle kielten oppimiselle
 - kielten ja kulttuurien moninaisuuden arvostamiselle
- luonnollinen viestintä ja vuorovaikutus, toiminnallisuus
- oppilaiden aktiivinen kielenkäyttö

Opetus- ja kohdekielen tavoiteltava kielitaito, OPS2014

- tavoitteiden asettamisessa voidaan hyödyntää Kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa
http://www.edu.fi/download/172824_kehittyvan_kielitaidon_asteikko.pdf
- kehitetään kielitaitoa monipuolisesti
- otetaan huomioon eri oppiaineiden asettamat vaatimukset kielitaidolle
- vähitellen vaativamman asiatekstin tuottamis- ja ymmärtämistaitoja, taitoa keskustella vaativista aiheista
- oikeakielisuus
- kielitaidon kehittymistä tuetaan, seurataan

Kielitaidon taitotasokuvaus (OPS2014)

Kielikylpykieli ja kohdekieli arvioidaan A-kielenä

Eri oppiaineiden opetus opetus- ja kohdekielellä, OPS2014

- Kaikissa oppiaineissa tulee saavuttaa valtakunnallisen opsin tavoitteet
- Mahdollisuuksia käyttää kohdekieltä tuetaan tietoisesti (oppiaineet, opetus- ja kohdekieli)
- Yhteistä pohdintaa: millaisia kielenkäytön konventioita, millaiset tekstit tyypillisiä eri oppiaineille -> kielelliset tavoitteet eri oppiaineissa
- Oppilaiden äidinkielen käsitteiden hallinta, tekstien ymmärtäminen ja tuottaminen
- Opettajan kielitietoinen, kielipedagoginen ote, riittävä kielenhallinta

Arvioinnin erityispiirteitä, OPS2014

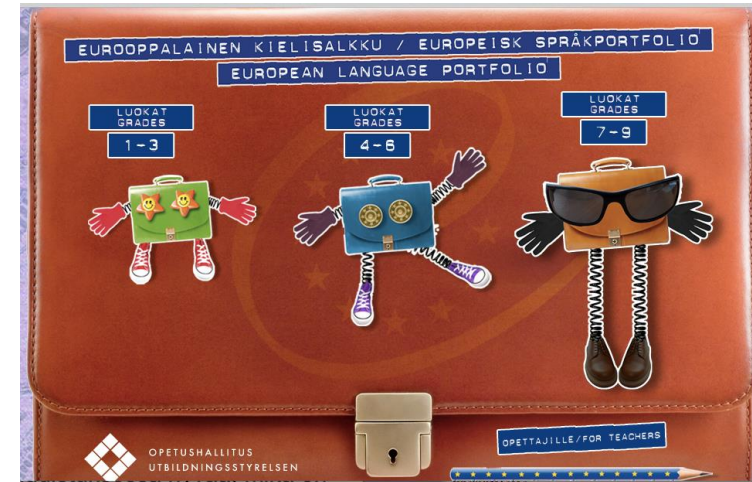
- monipuolista palautetta oppilaiden aineenhallinnan ja kielitaidon kehittämisestä suhteessa opetukselle määriteltyihin tavoitteisiin (opettaja, oppilas, huoltaja)
- Oppiainekohtaisen kielen kehittyminen
- kielitaidon kehittymistä opetus- ja kohdekielessä seurataan eri oppiaineissa
 - eri opettajien yhteistyö
 - itsearviointi
 - Vertaisarviointi
- Eurooppalainen kielisalkku

Eurooppalainen kielisalkku

Kielisalkun osat

www.edu.fi/kielisalkku

- 1) Kielenoppimiskertomus
- 2) Kielipassi
- 3) Itsearviointilistat
- 4) Työkansio: oppimiskansio, raportointikansio

Lisäksi opettajalle ohjeita

14/02/2017 | Opetushallitus

Työpajatyöskentelyä ryhmissä: konkreettisia suunnitelmia

- 1) Mitä arvioidaan ja mitä kielitaidon osa-aluetta tulisi korostaa?
- 2) Mikä on kielitaidon arvioinnin merkitys?
- 3) Mitä olisi hyvä korostaa?

- > pohdintaa, ideointia, konkreettisia suunnitelmia, tavoitteiden asettamista

-> Miten pääsemme tähän meidän koulussa?
Mitä teemme jo tänä keväänä omassa koulussa?
Muuta?

https://padlet.com/paula_mattila/Annamari

Ryhmätöiden purku

https://padlet.com/paula_mattila/Annamari

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

Annamari Kajasto

annamari.kajasto@oph.fi

Miika Katajamäki

miika.katajamaki@tampere.fi

